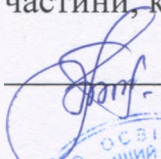

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «КРИВОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ БЕЗПЕКИ ПРАЦІ ТА ЕКОЛОГІЇ
В ГІРНИЧОРУДНІЙ І МЕТАЛУРГІЙНІЙ ПРОМИСЛОВОСТІ (НДІБПГ КНУ)
вул. Першотравнева, 12, м. Кривий Ріг, Дніпропетровська обл., 50000,
тел./факс (0564) 92-33-88

ЗАТВЕРДЖУЮ

Начальник науково-дослідної
частини, канд. техн. наук, доц.

 Д. В. Бровко

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. директора НДІБПГ КНУ
д-р. техн. наук, проф.

 В.П. Щокін

ЗВІТ

з виконання послуги

«ПРОВЕДЕННЯ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ОБҐРУНТУВАННЯ МЕТОДІВ БОРОТЬБИ
З АМБРОЗІЄЮ ТА ІНШИМИ КАРАНТИННИМИ РОСЛИНАМИ,
РОСЛИНАМИ-АЛЕРГЕНАМИ»

Кривий Ріг – 2017

РЕКОМЕНДАЦІЇ

Відносно застосування пестицидів

На сьогодні не існує регламенту, щодо використання гербіцидів саме у межах населених пунктів з метою знищення карантинних рослин, а саме амброзії полинолистої. Однак, у випадках коли біологічні, фізико-механічні і карантинні заходи не дають належного ефекту застосування пестицидів у містах і інших населених пунктах може бути дозволено. Регламент щодо цільового використання пестицидів для знищення карантинних рослин, є нормативи, описані у пункті 6.11. Наказу МОЗ України №1 від 03.08.1998 "Транспортування, зберігання та застосування пестицидів у народному господарстві Державні санітарні правила ДСП 8.8.1.2.001-98", а саме:

Згідно пункту 6.11.2. забороняється застосування пестицидів для захисту зелених насаджень на територіях лікувально-профілактичних і дитячих установ, спортивних майданчиків, підприємств харчової промисловості а також усередині густонаселених житлових кварталів. Згідно пункту 6.11.5. забороняється обробка парків і зелених насаджень в населених пунктах і в радіусі 1000 м навколо них стійкими і високотоксичними пестицидами, а також препаратами, що мають неприємний запах і здатні змінювати колір оточуючих предметів. В той час цим же документом дозволено використання пестицидів які мають низьку токсичність, не характеризуються високою стійкістю та швидко руйнуються у ґрунті, дозволені для роздрібного продажу населенню (пункт 6.11.6), а також внесені до "Державного реєстру пестицидів і агрохімікатів, дозволених до використання в Україні" (доповнення з 01.01.2017 згідно вимог постанови Кабінету Міністрів України від 21.11.2007 № 1328).

Очевидна наявність суперечностей між положеннями одного й того ж документу, які на перший погляд не можуть бути усунені. Однак, ретельний аналіз наведеного вище документу дозволив знайти вирішення цієї проблеми,

а саме визначити умови, які дозволяють та регламентують можливість застосування у якості засобів для знищення карантинних рослин у межах селітебних зон пестицидів, а саме:

1. Використання лише пестицидів, які зареєстровані у Державному реєстрі ("Державний реєстр пестицидів і агрохімікатів, дозволених до використання в Україні" (доповнення з 01.01.2017 згідно вимог постанови Кабінету Міністрів України від 21.11.2007 № 1328).

2. Використання лише пестицидів, які є дозволеними для роздрібного продажу населенню, дозволеного тим же "Державним реєстром пестицидів і агрохімікатів, дозволених до використання в Україні" (доповнення з 01.01.2017 згідно вимог постанови Кабінету Міністрів України від 21.11.2007 № 1328).

3. Використання лише пестицидів, які є малонебезпечними, а саме мають клас небезпечності не вище за 3-4 клас у відповідності з "Гігієнічною класифікацією пестицидів за ступенем небезпечності", ДСанПіН 8.8.1.002-98.

4. Використання лише пестицидів, які мають найменший період піврозкладу та є нестійкими у оточуючому середовищі.

5. Використання лише пестицидів, які мають низьку міграційну спроможність у оточуючому середовищі.

6. Використання лише тих пестицидів, які відповідають наведеним вище вимогам по пунктам 1-5, тільки після обов'язкового погодження з органами, які на сьогодні виконують дозвільні функції держпродспоживслужби та органами державної виконавчої влади, які надали дозвіл на використання обраного пестициду (гербіциду).

7. Ділянка, яку планують оброблювати пестицидами, які за характеристиками відповідають пунктам 1-6, повинна бути на дистанції не менше 200 метрів від, будівель та споруд, які використовуються як житло, будівель та споруд лікувально-профілактичних і дитячих установ, спортивних установ, спортивних майданчиків, підприємств харчової промисловості, а також буді-

вель та місць (ділянок) загального використання у селітебній зоні, які використовуються значною кількістю населення.

За результатами нашого дослідження відповідно до пунктів 1-5 цього розділу ми можемо у якості засобу для знищення амброзії полинолистої у селітебній зоні рекомендувати гербіцид "Мастак" (діюча речовина клопіралід).

"Мастак" (Клопіралід, 300 г/л) № реєстрації у «Державному реєстрі пестицидів і агрохімікатів, дозволених до використання в Україні» - 8073. Дата реєстрації - 03.04.14 (до 31/12/2023). Реєстраційне посвідчення (серія, номер) - А 04165. Дозволений до роздрібного продажу. Клас (група) небезпечності препарату – 3. Згідно до інструкції препарату, період повного розкладу в оточуючому середовищі складає 7 днів. Міграційна здатність препарату може бути нівельована за рахунок короткого періоду руйнування в оточуючому середовищі.

Відносно застосування комплексних методів боротьби на територіях різного цільового призначення

1. Землі загального користування (пустирі):

- На стадії до появи проростків – застосування ґрунтового гербіциду, травозаміщення;
- На стадії проростків (до цвітіння) – регулярне скошування та культивация, виривання з корінням, застосування контактних гербіцидів;
- На стадії цвітіння та плодоносіння – застосування контактних гербіцидів.

2. Території промислових ділянок підприємств:

- На стадії до появи проростків – травозаміщення, створення газонів;

- На стадії проростків (до цвітіння) – регулярне скошування та культивування, виривання з корінням, застосування контактних гербіцидів низького класу небезпечності за умови відсутності на обробленій ділянці сторонніх протягом періоду розкладу препарату;
- На стадії цвітіння та плодоносіння – застосування контактних гербіцидів низького класу небезпечності за умови відсутності на обробленій ділянці сторонніх протягом періоду розкладу препарату.

3. Узбіччя доріг:

- На стадії до появи проростків – травозаміщення;
- На стадії проростків (до цвітіння) – регулярне скошування та культивування, виривання з корінням, застосування контактних гербіцидів за умови достатнього віддалення ділянки від житлових та інших будівель (не менше ніж 200 метрів від житла та 100 метрів від промислових будівель);
- На стадії цвітіння та плодоносіння – застосування контактних гербіцидів за умови достатнього віддалення ділянки від житлових та інших будівель (не менше ніж 200 метрів від житла та 100 метрів від промислових будівель).

4. Прибудинкові території, житлові квартали (селітебна зона):

- На стадії до появи проростків – травозаміщення, створення газонів;
- На стадії проростків (до цвітіння) – регулярне скошування та культивування, виривання з корінням, створення газонів після видалення або скошування амброзії;
- На стадії цвітіння та плодоносіння – застосування контактних гербіцидів низького класу небезпечності за умови відсутності на

обробленій ділянці сторонніх протягом періоду розкладу препарату та віддалення ділянки від житлової забудови не менше ніж на 200 метрів.

5. Території дитячих, освітніх, спортивних установ, парків, скверів тощо:

- На стадії до появи проростків – травозаміщення, створення газонів;
- На стадії проростків (до цвітіння) – регулярне скошування та культивация.

Відносно застосування комплексних методів боротьби на територіях підприємств, установ, організацій

1. Підприємства гірничої галузі:

На ділянках вздовж автомобільних шляхів до появи проростків амброзії полинолистої, а також після стадії цвітіння восени потрібно виконувати заходи з травозаміщення за технологією, описаною у розділі 7 даної роботи. На стадії проростання та вегетативного розвитку необхідно виконувати регулярні скошування амброзії полинолистої при висоті рослин до 10-15 см. При відсутності промислових будівель у радіусі 100 метрів від ділянки з амброзією дозволяється застосування рекомендованого контактного гербіциду "Мастак".

На промислових ділянках, ділянках виробничих цехів на стадії до утворення проростків слід проводити травозаміщення, або покриття ділянок з амброзією полинолистою матами або рулонами газонної трави. На стадії проростання та утворення дорослих особин амброзії необхідно застосовувати механічний, або комплексний механіко-хімічний методи боротьби, зокрема, проводити регулярне скошування та культивация ділянок, виривання амброзії з корінням. У випадку, якщо ділянка віддалена від промислових будівель

(не менше ніж на 100 м) дозволено застосування контактних гербіцидів (рекомендований препарат "Мастак") низького класу небезпечності за умови відсутності на обробленій ділянці сторонніх протягом періоду розкладу препарату.

На ділянках санітарно-захисних зон підприємств на стадії до утворення проростків слід проводити травозаміщення у відповідності до методик, наведених у розділі 7 даної роботи. На стадії проростання та утворення дорослих особин амброзії застосовується механічний метод, проводять регулярні скошування та культивуацію ділянок, виривання амброзії з корінням.

Застосування хімічного методу боротьби з амброзією полинолістою дозволяється лише за попереднім узгодженням з відповідним підрозділом держпродспоживслужби та державними органами виконавчої влади.

2. Дитячі, освітні, спортивні установи та організації:

На території дитячих, освітніх, спортивних установ використання хімічного способу знищення амброзії заборонене. Тому доцільно використовувати на ділянках поблизу таких установ комплексний механіко-біологічний метод. На стадії до появи проростків слід використовувати травозаміщення. Після проростання амброзії слід виконувати регулярні скошування ділянок не допускаючи відростання рослин більше 10-15 см. Після виконання скошування можна також застосувати метод з настиланням газонних рулонів описаний вище.

3. Комунальні, адміністративні будівлі та приватні підприємства, присадибні ділянки:

На стадії до появи проростків на означених територіях необхідно застосовувати метод травозаміщення, описаний у розділі 7 даної роботи, або метод із застосуванням готових газонних рулонів та матів, що повністю пок-

ривають заражену амброзією ділянку та попереджують проростання рослин цього карантинного виду з насінневого банку, що сформувався у ґрунті.

Після проростання рослин амброзії необхідно проводити регулярні скошування на ділянці з подальшим укриттям газонними матами або рулонами.

На територіях присадибних ділянок можна додатково до зазначених вище методів використовувати рекомендований гербіцид "Мастак", який відповідає вимогам безпеки, дозволений до роздрібного продажу населенню та внесений до "Державного реєстру пестицидів і агрохімікатів, дозволених до використання в Україні".